Rózsa T. Endre

Krapanj, az Éden, karnyújtásnyira

Lakott sziget – akvarelltől a médiaművészetig

A krapanji művésztábor kiállítása

- Vízivárosi Galéria, Budapest
- 2009. január 14 – február 10.

Részlet a kiállításról
Illés Barna és Július Gyula munkájával

Úriember, ha operatőr, nem *zoomol* – mondta valamikor az ősidőkben Hegyi Barna, a *Valahol Európában* legendás operatőre. Azt gondolta - tévesen –, hogy azért terjedt el később a zoomolás, mert fiatal kollégái lusták kiépíteni a *fahrt* sínpárt, amin az operatőrkocsi gurul. Szegény Hegyi Barna, ha meglátná Pettendi Szabó Péter lyukkamerával (!) készült homályos kis krapanji filmetűdjét, vad fejzúgás kerülgetné. De ha megnézné valamelyik kereskedelmi tévé *rángatott* kamerával készített trendi riportját, az álla is leesne, és azt súgná magának, nézzük meg még egyszer azt a lyukkamerás filmet. Mégse olyan trehány dolog az a kis etűd. Ugyan miért jött divatba a hintáztatott kamera, tán ragályos Parkinson-kór terjeng az operatőrök közt? Mert a himbálás látszatra laza, lendületes és fiatalos.
Hát nem az. Igényes képkomponálás helyett út a gagyi felé. Médiumszemét.
Pettendi Szabó egy falat jókedvű nyarat rögzített igen cselesen egy apró szigeten, és kis nyár-konzervje jól működik minden évszakban. Bár a piciny Krapanj az Adria legkisebb lakott szigete, egyetlen falucskája a tengeri szivacshalászat egyik fő központja. Valamikor Torna Juric sibeniki nemesúr, a Zrínyiek rokona volt a sziget gazdája, és azóta leginkább álldogál ott az idő. Az eseményhorizonton túli, felszabadult, vidám idő. Gyenis Tibor videóján egy pet-palack a régi tér kőfalacskáján fekszik, és végtelen csobogással folyik belőle a kifogyhatatlan ásványvíz. Végtelenül a véges téridőben. Július Gyula is érti a csíziót. *Mlijeko, 2007* című projektje legalább háromszereplős. Egy férfi és egy nő meg a fotós, a *voyeur*. Ha a fotózáshoz deríteni is kellett, akkor még további személy(ek). Persze az elkészített fotókat nézegetők szintén leselkedő *voyeurré* lesznek. Meglesik, hogy egy fürdőruhás férfi és nő, akik elébb meghempergőztek a tengeri homokban, felváltva köpik egymásra a *mlijeko*t, a tejet.
Ötödik éve működik a krapanji magyar művésztelep, talán Nagybánya jövendő vidám utóda. *Everything is a miracle* – minden (és mindenki) maga a csoda, szögezi le Koronczi Endre alkotása, míg Fabricius Anna szigorú *Házirendet* tartat a fotókon rögzített body-munkáin. Gondolom családját, művésztársait fegyelmezi zárt alakzatokba. Peták Péter poszt-koncept *Szigetmódosító* békaember-projektje tiszteletadás a helyi szivacsbúvároknak is, Illés Barna a Volvónak, Beöthy Balázs a csillagoknak állított csapdát. Nemes Csaba viszont nekem, akvarelljeiről számomra csak a műkedvelő amatőrök kacsintottak vissza. Akkorát, hogy nem láttam mögéjük.
Két művész öt alkotásáról kell szólnom végezetül. Július Gyula *Skin* című, nem említett további két munkájáról – vélhetően két szétszedett iPod, képernyőstől meg a beleik – dekollázs-kollázs deszkalap-alapon, igen remekül sikerült, kiváló alkotások. Szintén magasan a rúdugró-léc felett lendült át Babinszky Csilla analóg (!) technikával készített, utólag nem manipulált, tehát szűzen megőrzött, majd metál-papírra átvitt három nagyméretű műve, kiállítási sorrendben a *Medence II, I* és *XXXV*.

Babinszky Csilla
Medence XXXV., 2006–2009, metál durst lambda print, 120 × 80 cm